

2017. gada

Darba aizsardzības instrukcija darbam ar sadzīves tehniku Nr. 5

1. Vispārīgās prasības

1. Ar sadzīves tehniku atļauts strādāt personām:
 - 1.1. kuras ir instruētas darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, elektrodrošībā, kā arī zina un ievēro drošus darba paņēmienus un metodes, strādājot ar sadzīves tehniku (tējkannu, mikroviļņu krāsni u.c.);
 - 1.2. kuras ir iepazīstinātas ar darba aizsardzības instrukciju darbam ar sadzīves tehniku;
 - 1.3. kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst noteiktām obligātās veselības pārbaudes prasībām;
 - 1.4. kuras apguvušas izmantojamās sadzīves tehnikas uzbūvi, tās ekspluatācijas instrukciju un drošas darba metodes darbam ar to;
 - 1.5. kuras ir apmācītas pirmās palīdzības sniegšanā;
 - 1.6. kuras apguvušas lietojamās sadzīves tehnikas darbības principus, to apliecinot ar parakstu darba aizsardzības instruktāžu reģistrācijas žurnālā.
2. Veselībai kaitīgie un bīstamie darba vides faktori:
 - 2.1. fizikālie darba vides riska faktori (elektriskās strāvas iedarbība u.c.);
 - 2.2. ergonomiskie darba vides riska faktori (piespiedu darba poza, lokāls muskuļu sasprindzinājums u.c.);
 - 2.3. bioloģiskie darba vides riska faktori (baktērijas, mikroorganismi u.c.);
 - 2.4. ķīmiskie darba vides riska faktori (sadzīves ķīmija u.c.);
 - 2.5. traumatiska darba vides riska faktori (karsta darba aprīkojuma virsma, bojāta sadzīves tehnika vai nepareiza aprīkojuma lietošana u.c.).
3. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi:
 - 3.1. vispārējā, lokālā ventilācija;
 - 3.2. aizsargrežģi;
 - 3.3. sazemējums;
 - 3.4. sadzīves tehnikas un vadu izolācija no strāvas noplūdes;
 - 3.5. vietējais apgaismojums.
4. Individuālais aizsardzības līdzeklis - termiski izturīgi cimdi.
5. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības:
 - 5.1. aizliegts likt uz sildošām darba virsmām darba procesā neizmantojamus, viegli uzliesmojošus priekšmetus;
 - 5.2. aizliegts rīkoties ar atklātu uguni darba vietā;
 - 5.3. aizliegts uzstādīt sadzīves tehniku spirta, šķīdinātāja vai citu viegli uzliesmojošu vielu tuvumā;
 - 5.4. aizliegts uzstādīt stacionāru sadzīves tehniku tādās vietās, kurās kādi priekšmeti vai tās atsevišķas daļas aizsprosto ventilācijas lūkas;
 - 5.5. gatavojot ēdienus plastika vai papīra traukos, neatstājiet krāsni bez uzraudzības;
 - 5.6. noņemiet no pārtikas iepakojuma visas metāliskās daļas;
 - 5.7. izņemiet ēdienus no papīra maisa;

- 5.8. ja parādās dūmi, tad uzreiz izslēdziet mikroviļņu krāsni, bet nekādā gadījumā neatveriet durvis;
- 5.9. neizmantojiet mikroviļņu krāsni pārtikas glabāšanai. Neatstājiet pārtiku krāsnī uz ilgu laiku.
6. Elektrodrošības prasības:
 - 6.1. bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu parādīšanās, deguma smaka, slēdžu, vadu uzskaršana u.c.) pārtraukt darbu;
 - 6.2. izslēgt bojāto sadzīves tehniku un atslēgt to no elektrības padeves, ziņot tiešajam vadītājam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju. Darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi;
 - 6.3. pirms tīrīšanas vai pārvietošanas sadzīves tehniku atslēgt no barošanas tīkla;
 - 6.4. aizliegts pārslogot elektrisko tīklu, piemēram, vienā kontaktligzdā nedrīkst ieslēgt vienlaicīgi vairākas lielas jaudas elektroierīces;
 - 6.5. pēc lietošanas nekavējoties atvienot no elektrotīkla sadzīves tehniku, izņemot kontaktdakšu no kontaktligzdas;
 - 6.6. vienlaikus nedrīkst pieskarties elektrotīklā ieslēgtai ierīcei un ūdensvada vai centrālā apkures caurulēm. Elektrotīklā ieslēgtām ierīcēm nedrīkst arī pieskarties ar slapjām rokām.
7. Kārtība, kādā ziņo par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem:
 - 7.1. bojājumu gadījumos (deguma smaka u.c.) nekavējoties pārtraukt darbu, izslēdzot darba aprīkojumu, ziņot tiešajam vadītājam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
 - 7.2. darbu atsākt tikai tad, kad novērsti bojājumi;
 - 7.3. pirms tīrīšanas vai pārvietošanas elektroietaisies jāatslēdz no barošanas tīkla.
8. Kārtība, kādā ziņo par darbā notikušu nelaimes gadījumu, avāriju vai citu ārkārtas gadījumu:
 - 8.1. jāpārtrauc darbs un, ja iespējams, notikuma vieta jāatstāj neskarta;
 - 8.2. ārkārtas situācijā nekavējoties ziņot tiešajam vadītājam par ugunsgrēku vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību;
 - 8.3. nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība (tāl. 112, 113) un jāpaziņo tiešajam vadītājam.
9. Darba higiēnas prasības:
 - 9.1. ievērot personiskās higiēnas prasības;
 - 9.2. ēst tikai tam paredzētās vietās;
 - 9.3. mazgāt rokas ar dezinficējošām ziepēm pirms speciālā apģērba uzvilkšanas, pirms darba uzsākšanas, pēc katra pārtraukuma, pārejot no vienas operācijas uz citu, pēc saskarsmes ar netīriem priekšmetiem, pēc tualetes apmeklējuma.
10. Saskaņā ar Darba aizsardzības likumu, par šīs instrukcijas neievērošanu, darba devējs var piemērot nodarbinātajiem disciplinārsodus par darba aizsardzības normatīvo aktu un citu darba aizsardzības noteikumu pārkāpumiem, kā arī darba devēja prasību neizpildi darba aizsardzības jautājumos.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

11. Pirms darba ar sadzīves tehniku, iepazīties ar tās lietošanas (darba aizsardzības) instrukcijām vai iekšējās kārtības noteikumiem un rīkoties atbilstoši to prasībām.
12. Pārbaudīt aizsargierīces, to tehnisko stāvokli vai nav bojājumu.
13. Nekad nelietojiet bojātu sadzīves tehniku ar bojātu elektrisko kabeli.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

14. Darba laikā jābūt uzmanīgam, koncentrētam un netraucēt citus darbiniekus.
15. Nesot, pārvietojot vai strādājot ar sadzīves tehniku, pārvietošanās laikā esiet ļoti piesardzīgi, neskriet.
16. Aizliegts izmantot sadzīves tehniku citu darbu veikšana.
17. Pārvietojot sadzīves tehniku, to obligāti turēt aiz vietām, kuras ir norādītas instrukcijā vai vadoties pēc piktogrammas uz iekārtas. Nedrīkst pārvietot sadzīves tehniku, turot to aiz vadiem vai citām detaļām, kas varētu viegli nolūzt.

18. Pirms pārvietot traukus ar karstu ēdienu vai šķidrumu, brīdināt blakus esošos darbiniekus.
 19. Aizliegts pārnest šādus traukus, tos turot piespiestus pie sava ķermeņa.
 20. Karstus virtuves traukus aiztikt un pārnest tikai termiski izturīgos cimdus.
 21. Nekavējoties savākt uz grīdas izlijušos šķidrumus un citus atlikumus. Grīdas uzturēt tīras un sausas.
 22. Pārvietoties pa darba vietu uzmanīgi, neskriet.
 23. Karstas virsmas mazgāt un tīrīt pēc to atdzišanas.
 24. Sadzīves tehnikas kontaktdakšas ievietot kontaktlīgzdās tikai ar sausām rokām.
 25. Darba gaitā radušos atkritumus savākt, lietojot darba cimdus, birstes, u.c. palīglīdzekļus, nedrīkst to darīt ar kailām rokām.
 26. Aizliegts aizkraut sadzīves tehniku ar citiem materiāliem, pusfabrikātiem un produkciju.
 27. Sadzīves tehnika vai tās sastāvdaļas nedrīkst aizsegt ventilācijas lūkas, izejas un gaismas avotus.
 28. Aizliegts strādāt ar sadzīves tehniku, pakāpjoties uz pārnēsājamam kāpnēm, taras un citiem nepiemērotiem priekšmetiem.
 29. Neatstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroierīces.
- Darba aizsardzības prasības mikroviļņu krāsns lietošanā
30. Nemēģiniet ieslēgt mikroviļņu krāsni ar atvērtām durvīm.
 31. Nekādā gadījumā neizjauciet durvju aizvēršanas mehānismu.
 32. Neatstājiet nekādus priekšmetus starp durvīm un mikroviļņu krāsns priekšējo sienu.
 33. Nepieļaut ēdienu pārpalikumu, tīrīšanas līdzekļu uzkrāšanos mikroviļņu krāsns durvju blīvētājā.
 34. Neizmantojiet mikroviļņu krāsni, ja tā ir bojāta.
 35. Pārliedzinieties, ka mikroviļņu krāsns durvis ir labi aizvērtas un nav bojāti sekojošie elementi:
 - 35.1. durvis (nav salocītas);
 - 35.2. eņģes un slēdzenes (sabojātas vai nav pieguļošs durvju blīvētājs);
 - 35.3. durvju blīvētājs vai blīvētāja virsma.
 36. Krāsns tehnisko apkalpošanu var veikt tikai kvalificēts speciālists.
 37. Izmantojiet ierīci saskaņā ar tās lietošanas instrukciju un tikai tiem mērķiem, kuriem tā ir paredzēta. Lietošanas instrukcijas atrodas pie Kvalitātes vadības sistēmas nodaļas vadītāja.
 38. Neizmantojiet nekādas ķīmiski aktīvas vielas.
 39. Mikroviļņu krāsns ir speciāli paredzēta ēdienu gatavošanai un pārtikas uzsildīšanai un atkausēšanai.
 40. Neieslēdziet krāsni, ja tā ir tukša.
 41. Negatavojiet šķidrums produktus aizvērtos traukos, jo tie var uzsprāgt.
 42. Pēc gatavošanas trauki var būt ļoti karsti, tādēļ esiet vienmēr piesardzīgi.
 43. Necepiet pārtiku mikroviļņu krāsni. Karsta eļļa var sabojāt durvju blīvētāju un stipri traumēt ādu.
 44. Negatavojiet krāsni olas.
 45. Pirms gatavošanas caurduriet produktus ar biezu mizu.
 46. Visus piederumus pirms izmantošanas jāpārbauda un jāpārliedzinās, ka tos var lietot mikroviļņu krāsni.
 47. Pirms tīrīšanas vai apkalpošanas izslēdziet krāsni un atvienojiet vadu no rozetes.
 48. Uzturiet tīrību krāsni iekšā. Regulāri atbrīvojiet krāsni kameru no produktu atliekām, noslaukot tās sienas ar mitru lupatu. Var arī izmantot neitrālu tīrīšanas līdzekli. Nelietojiet abrazīvas vielas un aerosolus.
 49. Krāsni ārējās virsmas jātīra ar mitru lupatu. Lai nepieļautu bojājumus, ūdens nedrīkst nokļūt ventilācijas atvērumos.
 50. Sargiet vadības paneli no ūdens. Tai nedrīkst būt mitra. Noslaukiet to ar nedaudz samitrinātu, mīkstu lupatu.
 51. Nekad nepakļaujiet mikroviļņu krāsni laika apstākļu ietekmei (lietum, sniegam, krusai, zemām temperatūrām).

Darba aizsardzības prasības kafijas automāta lietošanā

52. Nekad neatveriet un nemēģiniet remontu automātam pašrocīgi. Visa veida remonta darbus ir atļauts veikt tikai kvalificēts speciālists vai izmantojot autorizētajos servisos oriģinālās rezerves daļas un aksesuārus.
53. Nekad nemērcējiet kafijas automātu ūdenī.
54. Nekad nepakļaujiet kafijas automātu laika apstākļu ietekmei (lietum, sniegam, krusai, zemām temperatūrām).
55. Nekad neaiztieciat automātu ar slapjām rokām.
56. Novietojiet kafijas automātu uz cietas pamatvirsmas, kas pasargātu to no nejauši izlijušā ūdens ietekme.
57. Nekad nenovietojiet automātu uz karstām virsmām (plīts sildelementiem).
58. Dodoties projām uz ilgāku laiku, izslēdziet automātu un atvienojiet to no elektrības tīkla.
59. Pirms veicam automāta tīrīšanu vienmēr atvienojiet to no elektrības tīkla.
60. Pārliecināties, lai elektriskais kabelis būtu novietots tā, lai neviens nevar aiz tā aizķerties un paklupt.
61. Nekad nemazgājiet automātu vai tā atsevišķas daļas trauku mazgājamā mašīnā.
62. Netīriet ierīci ar mazgāšanas līdzekļiem.
63. Pārliecinieties, lai automāts būtu novietots vietā ar pietiekamu gaisa cirkulāciju, lai novērstu automāta pārkaršanu.

Darba aizsardzības prasības elektriskās tējkannas lietošanā

64. Neiegremdējiet tējkannu ūdenī aizpildīšanas un tīrīšanas laikā. Ja gadījumā iekšējie elektriskie elementi vai bāze samirka pirms elektriskā tīkla ieslēgšanas rūpīgi izžāvējot tos.
65. Nenovietojiet tējkannu uz karstiem priekšmetiem. Novietojiet tikai uz sausas virsmas.
66. Pirms tējkannas tīrīšanas izslēdziet tējkannu no rozetes.
67. Neizmantojiet abrazīvu mazgāšanas līdzekļus tējkannas mazgāšanai.
68. Nelietojiet ierīci, ja bojāts elektrības vads, vai apakšdaļai ir redzami bojājumi.
69. Ja barošanas vads ir bojāts, tas jānomaina ražotājam, specializētai apkopei vai kvalificētai personai, lai izvairītos no bīstamām situācijām.
70. Neizņemiet kontaktdakšu no rozetes velkot aiz vada.
71. Nepieskarieties tējkannas korpusam izmantošanas laikā – celiet tējkannu aiz tās roktura.
72. Neiepildiet tējkannā ūdenī virs maksimālā līmeņa norādes – vārīšanas laikā ūdens var izlīst pa snīpi.
73. Lietojiet tējkannu tikai ūdens vārīšanai.
74. Neatveriet vāku tūlīt pēc ūdens uzvārīšanās – tvaiks var plūst no tējkannas.
75. Neieslēdziet tējkannu bez ūdens.

Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

76. Sakārtot savu darba vietu.
77. Izslēgt darba laikā lietoto sadzīves tehniku.
78. Novietot izmantoto sadzīves tehniku tam paredzētajā vietā.
79. Ziņot tiešajam vadītājam par konstatētajiem bojājumiem.

Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

80. Ārkārtas situācijā nekavējoties ziņot tiešajam vadītājam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (riskā) faktoriem, kuri konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku dzīvību un veselību.
81. Ja pēkšņi tiek pārtraukta elektriskās enerģijas padeve, izslēgt elektroiekārtu.

Sastādīja:	Paraksts:	Datums:
SIA „Media Control” darba aizsardzības speciālists Anita Garkalne		03.08.2017.
Darba aizsardzības instrukcija ir pārskatīta:	Paraksts:	Datums:

